

uiduar ecclesie cōmendat, & sacerdotibus magnū periculū cōminatur, si contradicentibus ueritati resistere noluerint: qm̄ quisquis psonam potentis accipit, & ueritatē loqui pauescit, graui multat culpa sententia. Multi em̄ p̄sules ecclesiarū, timētes ne amicitiam pdant, & molestiā odiorū incurrant, peccātes non arguunt, & corripere pauperū oppressores uerentur. Nec ptimescunt de seueritate reddēda rationis, p̄ eo q̄ conticescūt de plebibus sibi cōmissis, qm̄ à potentibus pauperes opprimūtur. Ad eripiendos eos boni sacerdotes protectionis auxiliū ferunt, nec uerentur cuiusquam inimicitiaꝝ molestias, sed oppressores pauperū palā arguunt, increpant, excommunicant minusq̄ metuunt eorū nocendi insidias, etiā si nocere ualeant. Pastor em̄ bonus animā suam dat pro ouibus suis. Nam sicut p̄ uigilias pastor contra bestias oues custodire solet, ira & dei sacerdos super gregē Christi sollicitus esse debet, ne inimicus uafret, ne p̄secutor infestet, ne potentioris cuiusq̄ cupiditas uitā pauperū inquietet, sed sua potius sollicitudine & cura diligenti, uitā & salutē mereant̄ æternam.

DOMINICA QUINTA

post Pascha, Vocem iucunditatis.

Iohannis XVI.

In illo tempore Dixit Iesus discipulis suis: Amen amen dico uobis, si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit uobis.
Et reliqua.

L Argitor uirtutū & remunerator meritorum dñs Iesus Christus, sciens humanam naturam nihil boni habere posse, nisi per eius gratiā, g ait, Sine me nihil potestis facere, ad instātiā orandi & importunitatē petēdi nos alibi horratur & admonet, dicēs: *Petite, & accipietis: quærite, & inuenietis: pulsate, & aperietur uobis.* Et ne aliquis impetrare se posse qđ postulat dubitaret, si tñ in oratione nō deficiat, magnam fidutiā petētibz in exordio huius lectionis exhibuit, dicens: *Amen amen dico uobis. si quid petieritis patrem in noie meo, dabit uobis.* Vbi notandū quia cum nos ad petendū hortatur, sua gratuita dona, nostra uult esse merita: & ideo quāuis sciat quid nobis necesse sit, anteq̄ peramus eum, ut inueniat in nobis qđ iuste remuneret, ad petendū nos inuitat, dicēs: Omnis q̄ petit accipit, & qui quærit inuenit, & pulsanti aperiet. Sed forte mo uet minus intelligētes, quare dicat, *Si quid petieritis patrem in noie meo, dabit uobis,* cū legimus non solum inferiores quosq̄, sed etiam Paulū apostolū, qui summæ perfectionis fuit, aliquid petiisse, & nō impetrasse. Sed ut ueridica dñi promissio nobis clarius eluceat, libet diuersas psonas petentiū inspicere, & causas impetrandi uel nō impetrandi discernere. Aliquē enim solet contingere, ut in oratione bona petātur, sed quia mali sunt qui petunt, à dño exaudiri nō merentur. Superflue nāq̄ se exaudiri à dño putāt in orationibus suis, qui eū audire cōtemnunt in suis sermonibus, Salomone testāte, qui ait: *Qui obturat aurem suā ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis.* Aliquē uero carnales carnalia petunt, & ideo à dño non exaudiuntur, quibus per beatum Iacobum apostolū

Matth. 7.

Proue. 28.

Jacobi. 4

dicitur: **P**etit, & non accipitis, eo quod male petatis, ut
 in concupiscentiis uestris permaneat. Aliqui boni bo-
 na petunt, sed illorum mala merita, pro quibus petunt, eis
 obsistunt: ne audiantur: quales erant illi, pro quibus te-
 remia a domino dicitur: **T**u uero noli orare pro populo
 hoc, & non assumes pro eis laudes & orationem, quia
 non exaudiam te. **E**t iterum: **S**i steterint **M**oyses & **S**a-
 muel coram me, non est anima mea ad populum istum. **N**ec
 tamen putandum quod a fructu mercedis priuemur, quo-
 ties, pro iniquis orantes, exaudiri non meremur: quia
 etsi illi non sunt digni accipere, pro quibus petimus, no-
 bis tamen pro bona intentione merces recompensabitur.
Vnde bene non dixit simpliciter, [Si quid petieritis
 patrem in nomine meo, dabit.] sed cum additam en-
 to, [dabit uobis.] **Q**uod est dicere: **E**t si illi non me-
 rentur accipere pro quibus petitis, uobis tamen pro affe-
 ctu charitatis merces retribuetur, sicut **P**salmista ait:
Et oratio mea in sinum meum conuerteretur. Aliquan-
 do sancti sancta petunt, sed quia eorum petitio in praesenti
 non impletur, restat ut in futuro impleatur: sicut
 uniuersalis ecclesia quotidie in oratione deum postulat,
 dicens: **A**dueniat regnum tuum. **Q**uod regnum
 etsi non mox finita oratione aduenit, tamen post uni-
 uersale iudicium sine dubio creditur uenturum. **A**li-
 quando sancti in oratione contraria animae suae igno-
 ranter petunt, occulto tamen dei iudicio, non ad uo-
 luntatem, sed ad salutem exaudiuntur. **M**ulto enim
 salubrius est exaudiri ad salutem, quam ad uoluntatem.
Quod ut manifestius intelligatur, duos in medium
 ponamus, unum malum, & alterum bonum: ita ta-
 men, ut bonus petiisse legatur & non impetrasse, ma-
 lus autem petiisse & impetrasse. **S**ed ne aliquis tacita

Jeremi. 7
Jeremi. 15

Psalm. 34

conscientia dicat, fieri non posse, illū ante oculos delinustum esse qui exauditus est, & illū iustum esse qui non exauditur: talis in malo ponendus est, cuius malitiam nullus ignoret: & talis in bono, de cuius sanctitate nullus dubitet, Paulus scilicet apostolus & diabolus. Quis enim diabolū autorē, malitiæ esse neget, maxime cū per beatum Iob de eo dicatur, Omne sublime uidet, & ipse est rex sup omnes filios supbie: Quis uero Paulū apostolū post conuersionem sanctum fuisse dubitet, maxime cū ipse iudex de eo testatur, dicens: Vas electiōis mihi est iste, ut portet nomen meum corā gentibus & regibus & filiis Israel: Nullus. Et tñ diabolus petijt, & impetrauit: Apostolus uero petijt, & non impetrauit. Petijt diabolus ut substantiā Iob deleteret, & audiuit, Ecce uniuersa quæ habet, in manu tua sunt. Petijt Apostolus ut auferret ab eo stimulus carnis suæ, & non impetrauit. Quis ergo horum magis exauditus est: diabolus, an Apostolus? Diabolus exauditus est ad uoluntatem, non tamen ad salutē: quia inde deterior effectus est, unde sancto uiro damnum inferre conatus est. Apostolus uero non est exauditus ad uoluntatem, sed ad salutē: quia non expediebat illi ut stimulus carnis suæ ab eo auferret, qui ob custodiā humilitatis ei datus fuerat, sicut ipse dicit: Et ne magnitudo reuelationū extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, angelus sathanæ, ut me colaphizet. Propter quod ter dñm rogavi, ut discederet à me, & dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea, nā uirtus in infirmitate perficitur. Quicūq; ergo fide non dubitans, ea quæ ad salutē animæ suæ pertinent, perseveranter petit, sine dubio exauditur aut in præsentia aut in futuro. Vnde bene dñs, [In noīe

Iob. 4. r.

Actū. 9.

Iob. r.

1. Cor. 12.

meo.] Nomen uero eius, Iesus est. i. saluator siue salutaris. Ille ergo in nomine Iesu petit, qui animæ suæ salutem querit. Uscq̄ mō non petistis quicquā in nomine meo. Nunquid nō ante petierant apostoli, ^{Mat. 24.} dicentes: Dñe, dic nobis qñ hæcerunt uel, Quod signum aduentus tui: & his similia. Fecerūt utiq̄. Sed quod ait, [Uscq̄ modo nō petistis quicquā,] duobus modis intelligi potest. Siue non petistis quicquā, quæ me æqualem patri nō credidistis, ut in nomine meo peteretis: siue certe non petistis quicquā, quia ad cōparationē eorū quæ petere debuistis, nihil sunt quæ petistis. Fragiles namq̄ mentes apostolorū ante passionem prius terrena & transitoria petere nouerāt, sicut de duobus filijs Zebedæi legimus, qui persuaserūt matri ut peteret ab eo, ut unus sederet à dextris & alter à sinistris in regno eius. Sed quia ad cōparationē eorū q̄ petere debuerant, nihil erat qd̄ petebant, pertinus audierunt: Nescitis quid petatis. Terrena namq̄ & transitoria æternæ felicitati comparata, nihil sunt æstimanda. Sed quæ hæctenus ad ea quæ æterna sunt, petēda pigri fuerant, dñi sermonibus ad perendum incitātur, cū dicitur: Petite. Et ne se accepturos dubitarent, recte subiūgitur: Et accipietis. Quid autē principaliter petere deberēt, manifestatur, cū subinferit̄ Ut gaudiū uestrū sit plenū. Vbi ordo uerborū talis est: Petite ut gaudiū uestrū sit plenū, & accipietis. In quo loco ostenditur, quia in oratione nō aurum, non argentū, non terrenas diuitias petere debemus: non præsentis uitæ longitudinem, sed uitā æternam, & ea quæ ad illam pertinent, i. uirtutes animæ. Plenū ergo & perfectū gaudium esse non potest, ubi fragilitas mutabilitatis ita uariatur, ut uix unius horæ spā

tio gaudiū nobiscū permanere possit. Subito em̄ læ-
 titia à tristitia absorbetur, gaudiū in dolorē uertitur,
 sanitas infirmitate lædit, ampla possessio paupertate
 tenuatur, prosperitas aduersitate p̄sternitur, iuue-
 tus ad senectutē, uita currit ad mortē. Cū ergo dicit,
 [Petite & accipietis, ut gaudiū uestrū sit plenū, illā
 singularē ac beatam uitā nos petere admonet, ubi
 est lætitia sine tristitia, gaudiū sine dolore, securitas
 sine timore, uita sine morte. Quā qui adepti fuerint,
 gaudiū & lætitiā obtinebunt, & fugiet ab eis omnis
 dolor & gemitus, q̄n̄ implebitur quod dñs alibi p̄-
 mittit, dicens: *Item uidebo uos, & gaudebit cor ur̄m,*
 & gaudiū uestrum nemo tollet à uobis. Hanc deuo-
 tus ille supplicator specialiter cōcupierat, cum dice-
 bat: *Vnam petij à dño, hanc requiram, ut inhabitē in*
domo dñi omnibus diebus uitæ meæ, & uideam ui-
uentiam dñi. Et iterū: Credo uidere bona dñi in ter-
ra uiuentiū. Hæc in prouerbijis locutus sum
vobis. Venit hora. Hanc horā, diem p̄recoften
intelligere possumus. Cum iā in prouerbijis nō
 loquar uobis, sed palam de patre annunciabo uo-
 bis.] Prouerbia quædā similitudines dicunt, quæ ad
 obscuriores qualq; sententias intelligēdas necessarię
 ab autoribus adhibentur, ut saltē per uisibilia inuisi-
 bilia cognoscere queant. Vnde liber Salomonis p̄-
 uerbiorū nomen accepit, eo quod paruulorū ignoran-
 tiam p̄ quasdam imagines uel similitudines, ad sapi-
 entiam discendam suadeat. Locutū ergo se dicit dñs
 in prouerbijis, q̄a prius fragilitati discipulorū conde-
 scendens, ut mysterium regni celorū facilius capere
 possent, in suis sermonib⁹ similitudines adhibuit, sic-
 ut ait Matthæus euāgelista: *Loquebat̄ Iesus cū disci-*

psalm. 26.

pulis suis in parabolis, & sine parabolis nō loquebat̃ eis. Sed cū promittit se nō in puerbijs locutur̃, sed palam de patre annunciatur̃, ad tantā perfectionē per spūs sancti aduentū ostendit eos uētuos, quibus nō necesse sit iā in puerbijs quasi paruulis loqui, cū idē spūs sanctus adueniens, palā de patre annūciat. i. pfecte cognoscere faciat, q̃liter pater in filio & filius sit in patre. Et quā cūq; potest pater, pōt similiter & filius, scđm quod ipse ait: **Omnia q̃ habet pater, mea sunt.** Vnde & subdit: **Illo die in nomine meo petetis.** Quod est dicere: Illo die cum spūs sc̃tus adueniens cognoscere uos fecerit, q̃a ego & pater unū sumus, in noīe meo petetis, quia æqualē patri me esse cognoscetis, & omnia me dare posse cū patre credetis. Sive quod ait, [In noīe meo petetis,] tale est ac si diceret: Cum spūs sanctus adueniēs terrena uos pfecte cōtēnere fecerit, solūmodo quā ad salutē animarum pertinent, petenda intelligetis. Et quia Christus ita homo apparuit, ut perfectus esset deus, recte subiūgitur: **Et non dico uobis q̃ ego rogabo patrē de uobis.** Quia enim homo est, alibi patrē pro discipulis rogasse legitur, dicēs: Pater sancte, serua eos in noīe tuo, quos dedisti mihi. Et iterum: Pater, cum essem cum eis, ego seruabam eos quos dedisti mihi. Nunc aut̃ pro eis rogo, non pro mundo. Et non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serues eos a malo. Et alibi Petro: Ego pro te rogavi Petre, ut nō deficiat fides tua. Nunc autem non rogaturum se patrem pro discipulis dicit, quia omnipotens est in diuinitate cū patre. Rogat ergo patrem per humanitatem, quia omnia postulata dat cum eo per diuinitatē. Sive certe per hoc quod ait, **Et non dico uobis**

Johan. 17.

Luc. 22.

quia ego rogabo patrem de uobis, ad tantā beatitudinem sanctos ostendit esse uētuos in æterna uita, ut nullius auxilio uel prece indigeāt: quia æterna beatitudine replebuntur, sicut dñs per Ieremiam prophetam pollicetur, dicens: In diebus illis & in tēpore illo non docebit uir frēm suū, neq; proximū suum, dicens: Cognosce deū, om̄es enim cognoscent me, dicit dñs, à minimo usq; ad maximū. Et ideo non dixit de præsentī, rogo: sed de futuro, rogabo. Quod autem subiungit, Ipsē em̄ pater amat uos, q; uos me amastis & credidistis quia a deo exiui, non ita accipiendū est, quasi amor discipulorū precesserit, ut proprio merito à patre amari mererent, sed gratuito dono primū à patre dilecti sunt, ut filium credere & amare potuissent. Deniq; p prophetam ipse dicit: Diligam eos spontanee. Et in euangelio: Non uos me elegistis, sed ego elegi uos. Hinc Iacobus apostolus ait: Voluntarie genuit nos uerbo ueritatis. Eadē em̄ gr̄a quæ subsequit hōiem ut bñ possit, ipsa præcedit ut bene uelit. Nisi em̄ humanā uoluntatē gratia dei præueniret ut bene uellet, nequaquam Psalmista diceret: Fortitudinē meam ad te custodiam, quia deus susceptor meus, deus meus, misericordia eius præueniet me. Et nisi eadem hōiem subsequeretur ut bene posset, nullo mō idem Psalmista diceret: Misericordia eius subsequetur me omnibus diebus uitæ meæ. Exiui a patre & ueni in mundum, iterum relinquo mundum & uado ad patrem. In hoc uersiculo dñs utranq; suam naturā, diuinam scilicet & humanam, nobis cōmendauit. Quia em̄ deus in forma diuinitatis ab hominibus uideri non poterat, exiuit à patre & ueniit in mundum: quia ut uideri posset in

forma serui uisibile se mundo ostendit, sicut ait **Apo-**
stolus: Cum esset in forma dei, non rapinam arbitra- **Philip. 2.**
 tus est esse se aequalem deo, sed semetipsum exinani-
 uit formam serui accipiens, in similitudinem homi-
 num factus, & habitu inuentus ut homo. Iterum reli-
 quit mundum & iuit ad patrem, quando expleto in-
 carnationis suæ mysterio, humanam naturā, quā ex
 nobis assumpserat, in patris dextera collocauit, sicut
 ait **Marcus euāgelista:** Dominus quidē Iesus postquā
 locutus est eis, assumptus est in cælum, & sedet à dex-
 tris dei. Sicut ergo non deseruit patrē, cum in mun-
 dum uenit, sic nō dereliquit electos, cum ad patrem
 redijt, sicut ipse alibi ait: Ecce ego uobiscum sum omni-
 bus diebus usque ad consummationem seculi. Ma-
 nens ergo cum patre per diuinitatem, uenit in mun-
 dum per humanitatem: & rediens ad patrem per hu-
 manitatem, mansit cum electis per diuinitatem, sicut
 ipse ait: Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de
 cælo filius hominis, qui est in cælo. **Dicunt ei disci-**
pulicini: Ecce nunc palam loqueris, & pro-
uerbium nullum dicis. In his suis uerbis ostendunt
 discipuli, quia in hac ultima confabulatione loquens
 ad eos dominus, de his maxime disputabat, quæ illos
 audire delectabat. Et quāuis ea quæ loquebatur, nō-
 dū perfecte intelligerēt, tamē se intelligere putantes
 responderunt, dicentes: Ecce nunc palam loque-
ris, & prouerbiū nullum dicis. Quia uero eorum
 cogitationes præueniens, frequenter ea quæ interro-
 gare uolebant, non interrogatus in medium profe-
 rebat, quæ diuinæ naturæ indicium in eo comprehen-
 dunt. Vnde & subiungunt, dicentes: Hunc scimus
quia scis omnia, et non opus est tibi, ut quis

te interroget. **In hoc credimus quia a deo existi.** Proprium nanque est deo cogitationes hominum intueri, scriptura testate, quæ ait: **Tu deus solus nosti corda filiorum hominum.** Et iterum: **Quæ sunt in corde hominis, oculi tui uident domine.** Et Psalmista: **Intellexisti cogitationes meas de longe.**

SERMO DE LITANIIS, id est, de supplicationibus, & de exordio earum.

Sed quia dies litaniarum .i. supplicationum, annua reuolutio recolimus, liber propter simpliciores, unde exordium sumpserunt, breuiter commemorare. Non enim absque euangelica & apostolica autoritate, in consuetudinem uenisse credendi sunt. Denique dominus in cælum ascensus, cum spiritum sanctum apostolis frequenter se promississet missurum, ait inter cætera: **Vos autem manete in ciuitate, quoad usque induamini uirtute ex alto.** At postquam eum cælum ascendisse conspexerunt, regressi sunt in Ierusalem (ut Lucas euangelista dicit) cum gaudio magno, & erant semper in templo laudantes & benedicentes deum. **Ut autem spiritum sanctum promissum accipere mererentur, ieiunio & oratione se præparare studuerunt, sicut idem Lucas in Actibus apostolorum commemorat, dicens: Erant omnes unanimiter perseverantes in oratione, cum mulieribus & Maria matre Iesu, & fratribus eius.** Postquam autem spiritu sancto repleti, ad prædicandum euangelium gentibus in uniuerso orbe dispersis missi sunt, hos dies successoribus suis agendos tradidisse creduntur. Et inde deuotio christiana eos annua religione celebrare cœ-